

**Kommune Kujallermi
Inuit Ataqtigiit
Demokraatillu
politikkikkut anguniagassatut
2023-miit 2025-mut
Isumaqtigiissutaat**

(qinigaaffik 2021-2025)

Kujalleq ataatsimoortoq uummaarissoq eqeersimaartorlu

Nammineq pilersornerulernissamik inerisaaffiusoq

Oqartussaaqataaneq peqataatitsinerlu tamanut

Aallarniut:

Kommune Kujalleq tassaavoq nunatsinni imminut pilersornissamut periarfissagissaartoq. Illoqarfinni nunaqarfinni savaateqarfinnilu nunatta siuariartortinnissaanut piginnaaneqarluartunik innuttalik.

Ukiorpassuarni uumasuuteqarnermik, nunalerinermik inuussutissarsiutinillu allanik ingerlatsiffiusoq, annertuumillu ineriartoqqinnissaminut periarfissaqartoq.

Namineerluni pilersornerulernissamut sulianik pilersitsinissarput qilanaarluta ingerlatissavarput. Uumasunik neqiliortuniippat, naatitalerinermiippat, aqquserniornermiippat, aalisarnermiippat allatigulluunniit nunami imaanilu ingerlatassanik nutaanik inerisaanermiippat.

Aatsitassarsiorneq mingutsitsinermik kingunipiluttussaannngitsumillu siunertalik tikilluaqqarput.

Kommunitsinni piginnaasatta atorluarneqarlutik pilersaaruserfigineqarnissaat Inuit Ataqtigiiit Demokraatillu siuttuuffigissavaat. Upperaarput namineerluta pilersitatsinnik kommunerput siuariartortissinnaallugu, aqutsinikkullu naleqartipparput innuttaasut siuariartornernut piginneqataasut akuutinneqartutullu misigisimasut.

Inuussutissarsiutitigut siuariartorneq innuttaasut piginnaasaannik atuinikkut pinissaa qulakkeerlugu suliaqassaagut. Kommune Kujalleq tamanut suleqatiserinnittuussaaq, nunatsinniillu naalakkersuinikkut, komuunitsinnilu anguniakkani inuussutissarsiutitigut siuariartortinnissaa siunertaralugu sulissaagut.

Kommune Kujalleq ataatsimoornikkut nutaaliornikkullu ineriartorfiunissaa kissaatigaarput, innuttaasut sinniisaasa suliassaraat ataatsimoorfiusumik siuariartortitsineq.

Qinigaaffiup sinnerani suleqatigiilluarnissamik kissaassillunga.

Stine Egede,

Kommune Kujalleri borgmesteri.

1. Kommunimi uranitalinnik piiaasoqassanngilaq:

Urani naamik – ineriartorneq minguitsoq – Kujalleq qorsuk imaatigut nunamilu inuussutissaqarfissuaq.

2. Kommunimi allaffissornikkut ingerlatsinikkullu aaqqissuuseqqinneq:

Kujalleq imminut napatittoq, aaqqissuuseqqinneq susassaqartunik tamanik, minnerunngitsumik kommunimi sulisunik peqataatitsinikkut piviusunngortinneqassaaq.

Kommune ammasoq innuttaasunillu peqataatitsisoq – saaffiginnissutinik ingerlaavartunik sukkasuumik inussiarnersumillu tamanut sullissisoq.

Nanortalimmi Narsamilu kommunip allaffiini ulluinnarni "Pisortanik" inissiisoqassaaq. Ulluinnarni pingaarnertut isumaginninnikkut teknikkeqarnikkullu aalajangigassanut akisussaasuussapput. Qitiusumi Isumaginnittoqarfiup pisortaa aamma Teknikkeqarfiup pisortaa qanimut suleqatigilluinnarneqassapput.

Qinikkat saaffigiuminartut suliassanik susassaqartunut ingerlatitseqqittartut innuttaasunullu sutigut tamatigut peqataatitsisut saaffigiuminartullu pilersissavagut.

Kommunip allaffii ittoornanngitsut saaffigiuminartullu pilersinneqassapput.

Kommunimut saaffiginninnermi innuttaasut toqqisisimallutik saaffiginnissuteqartarnissaat qularnaarneqassaaq, saaffiginnittarfiit aaqqissuuteqqinnerisigut.

Aningaasassarsiortartumik atorfinitsitsissaagut.

Sulisut ataavartumik pikkorissartuarnissaat qularnaarneqassaaq.

3. Innuttaasunut paasissutissiisarneq:

Innuttaasunut paasissutissiisarneq ullumikkornit pitsaanerulissaaq, tamanna innuttaasunik ukiumut arlaleriarluni naapitsisarnikkut ingerlanneqartassaaq.

Kommunip quppersagaa atoruminartoq paasiuminartorlu pilersinneqassaaq.

Naqitatigut, qarasaasiatigut innuttaasullu qinikkanik kiinarsillutik naapitsisarsinnaanerit aamma periarfissinneqassaaq.

4. Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq:

Kommune Kujalleq aningaasaqarnikkut akisussaassuseqartumik eqqortumillu ingerlatsiffiusoq.

Kommune aningaasatigut ingerlatsinermini innuttaasunut paasissutissiisassaaq nittartagaq minnerunngitsumillu ataatsimiisitsisarnerit allallu aqutigalugit.

5. Nunaqarfiit:

Nunaqarfiit aningaasatigut ingerlatsinikkullu namminneq pisariaqartititik naapertorlugit ingerlasut – naatsumik oqaatigalugu nunaqarfiit nappaqkillugit!

Nunaqarfinni illuutit asiulersut "pigineeruttut" misissuiffigineqassapput, piiagassat peerlugit, piginnittulli peqatigalugit iliuuseqarfigalugit.

Puttasulersuineq nanginneqassaaq. Puttasut ninngusuut ukioq naallugu atorsinnaasunik tulleriiarineq, inoqassuseq takornarialerinerlu aallaavigalugit inerisaneqassapput.

Nunaqarfiit kommunitoqqat malillugit illoqarfittaminnit sullinneqassapput, allaffiilu pisariaqartitsineq napertorlugu inuttaliinikkut akisussaaffeqartinneqassallutik.

Sunngiffimmi susasaqartitsinikkut inerisaasoqassaaq, meeqqat atuarfii illut sulliviillu atorluarlugit.

Pisariaqartitsineq aallaavigalugu meeraaqqanik meeqqanillu paaqqinnissinnaaneq periarfissanngussapput.

Pisariaqartitsineq aallaavigalugu illuliorsinnaanneq aqutissiuunneqassaaq.

6. Isumaginninneq:

Innutaasunik isumaginninnikkut akisussaassusilimmik inuppalaartumillu ingerlatsisoq. Ilaqutariinnik, meeqqanik inuusuttunik, innarluutilinnik utoqqarnillu isumassuisoq.

Isumaginninnermi sulisutigut naammattunik inuttaqartoq.

Utoqqaat illuini sulisut naammattut malinnaasinnaasullu pilersissavagut.

Kommune meeqqanut, inuusuttuaqqanut, innarluutilinnut, tarnikkut nappaatilinnut, utoqqarnullu susasaqartut peqatigilluinnarlugit sullississaaq ineriartortitsillunilu.

Meeqqat atuarfiini tamani isumaginninnermi siunnersortinik kiisalu perorsaasunik pilersitsisoqassaaq.

Pinaveersaartitsineq annertoq, politiit, peqqinnissaqarfik sammisarlu aallaavigalugu susasaqartut peqatigalugit pimoorullugu ingerlanneqassaaq. Tassani annertuumik kinguaassiutigut atornerluisarnerup annikilliarortinnissaanik pimoorussamik sulineq qitiussaaq.

Naartuersittartut ikilisarneqarnissaat anguniarneqassaaq.

Anaanngujaartartut angajoqqaanngujaartartullu peqqinnissaqarfik peqatigilluinnarlugu aallartilluarnissaat siunertarlugu pikkorissaanerit ikorfartuinerillu ingerlanneqassapput.

Atornerluisut katsorsartikkusuttut sivisuumik utaqqisarnerat peqqinnissaqarfik suleqatigilluinnarlugu pimoorullugulu allanngortinneqassaaq.

Kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasut ikiorserneqarnissaminut piaarnerpaamik iliuseqarfigineqartassapput.

Kinguaassiutitigut atornerluisoqarsimaneranik paasisaqartoqartillugu / pasitsaasisimasoqartillugu piaarnerpaamik suliasamik aallartitsinissaq isumannaarneqartassaaq.

Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqannginnissaat anguniarlugu annertuumik suliaqassaagut.

Meeraq angerlarsimaffimminiiginnarnissaa anguniarlugu angajoqqaanik siunnersuisalernissaaq aqutissiuunneqassaaq.

Angerlarsimaffimmi ikiortinik pikkorissaaneq.

7. Atuarfeqarneq meeqqeriveqarnerlu:

Meeqqat atuarfiini inatsisit malitassat eqqortumik malinneqassapput.

Meeqqat atuarfiini nerisaqartitsineq eqqunneqassaaq.

Meeqqat atuarfii nunaqariaasitsinut tulluurtumik aaqqissuunneqassapput, Inatsisartullu peqatigalugit inatsit aaqqissuunneqartassalluni.

Atuartut angusartagaasa qaffassarnissaat angajoqqaat sinniisaat angajoqqaallu peqatigilluinnarlugit anguneqassaaq.

Atuarfiit nuannersut - uummaarissut, aalaakkaasunillu ilinniartitsisullit pisariaqarteqisagut susasaqartut peqatigalugit pilersinneqarnissaat sulissutigineqassaaq.

Ilinniartitsisussaaleqisoqartillugu meeqqat angerlartiinnarneqartassanngillat.

Meeqqat Atuarfiini naammassisut ilinniarfeqarfinnut ingerlariaqqittarnissaat aqutissiuulluartaqarparput, qulakkeerumallugu inuusuttut ingerlariaqqittarnissaat

Meeqqeriviit pitsaassusaat nalunaarusiorneqartalissapput, atuisut tamaviisa pitsaasumik aqutissiuunneqartarniassammata.

Meeraaqqerivinni meeqqerivinnilu sulisut amerlanerpaat ilinniarsimasuunissaat, kiisalu ilinniarsimangitsut pikkorissartinneqartarnissaat piaartumik aqutissiuunneqassaaq.

Meeqqeriviliorerit ingerlareersut ingerlaannassapput. Tullinnguullugu Nanortalik

sanaartorfigineqassaaq, kingulliullugulu Narsaq.

Atuarfiup aaqqissuunneqarnera pitsaasusariaqarpoq nunap immikkoortuanut tulluarsarlugu.

Atuartut nunaqarfinneersut savaateqarfinninganeersullu sivisunerpaamik angerlarsimasarnissaat anguniassavarput.

Atuartitsineq pitsaassappat, sulisunut atuartunullu pitsaasumik atugassaqtitsinissaq pingaaruteqarluinnarpoq. Atuarfiup aaqqissuussaanerata pitsaasuunissaa anguneqassappat, ilaatigut makku pingaaruteqarput.

- Atuartunik holdikkaarilluni atuartitsineq.
- Familieklasse.
- Ilinniartitsisut sukkulluunniit supervisionertinneqartarnissaat.
- Atuakkat atuartitsissutit pitsaasut faginut naleqquttut ineriartuutaasullu amerlisarneqarnissaat.

Ilinniartut meeraasa meeqquveqalernissaat Naalakkersuisunut noqqaassutigineqassaaq.

8. Kulturikkut timersornikkullu ingerlatsineq:

Kulturikkut, anersaakkut timersornikkullu sumiiffinni tamani sutigut tamatigut pikialaartitsiffiusoq.

Timersornikkut kommune annertusisamik inerisaavigineqassaaq, kommunip iluani unammuaarnerit annertusarneqassapput, pingaarnertut meeqqat inuusuttuaqqallu eqqarsaatigalugit.

Peqatigiiffilerisut allaffeqarnikkut, ataatsimiittarfeqarnikkullu periarfissaqalissapput.

Avataaniit aliikkusersuiartortut tikissatillugit, sapinngisamik kommunimi illoqarfiit tamakkerneqartassapput.

Najukkani ataatsimiititaliat kommunimit qanimut suleqatigineqarluassapput.

Nanortalimmi timersornikkut højskoleqalernissaa Naalakkersuisut peqatigalugit periarfissarsiuunneqassaaq.

9. Sunngiffik:

Inuusuttuaqqat inuusuttullu sunngiffimmi ornittagassaannik pilersitsinissat pilersaarusiorneqassapput.

Timersortarfiit aasaanerani ammasarnissaat pilersaarusiussaaq.

Silami timersuutinik assigiinngitsunik ingerlatsinernik inerisaasoqassaaq, ilaatigut pinngortitamik avatangiisinillu atorluaanikkut.

Nunaqarfiit illoqarfiillu meeqqanut pinnguartarfeqalernissaat anguniassaaq.

10. Ineqarneq:

Innuttaasunut tamanut inissaqartitsinikkut inissianillu sanaartornikkut siuariartorfiussaaq – Angerlarsimaffeqanngitsoqassanngilaq! Qinigaaffik naatinnagu angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfinnik pilersitsissaagut.

Kommunip inissiatileqatigiiffiata, Iserit A/S-ip, inissiatit kommunitsinniittut tamakkerlugit ingerlatarilissavai.

Tarnimikkut innarluutillit pitsaasunik tulluurtunillu angerlarsimaffeqalissapput.

Innarluutillit illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani tikikkuminartunik angerlarsimaffeqarnissaat aqutissiuutissavagut.

Inissiat utoqqarnut tulluarsakkat naammattut 2030 tikitsinnagu pilersaarusiorluarlugit sanaartorneqassapput, aamma nunaqarfittatsinni.

11. Inuussutissarsiutit:

Inuussutissarsiornikkut imaani nunamilu Kommune Kujalleq ineriartortitsisoq namminerlu pilersornissamik siunertalik – nunatta sinneranut aamma pilersuisoq anguniarneqassaaq. Tamanna pissaaq uumasuutillit, nunalerisut, aalisartut, piniartut takornarialerisut aamma Innovation South Greenland (ISG) qanimut suleqatigilluinnarlugit. Tamanna anguniarlugu ISG-mut tunngatillugu kiffartuussinissamik isumaqatigiisummi nunatta kujataani imminut pilersornikkut inerisaaneq annertuumik ineriartortinneqaqqullugu piumasaqaateqartoqassaaq.

Uumasuuteqarnermut nunalerinermullu allattoqarfiup tamakkiisumik Narsamut katersorneqarnissaa Naalakkersuisunut piaartumik noqqaassutigineqassaaq.

ISG-p inerisaqqinnissaanut periarfissanik tamatigut tapersersuissaagut, qanimullu suleqatigineqarluassalluni. Aningaasaleeqqiffigineqarnissaa qulakkeerineqassaaq.

Takornariaqarnermi kommunalbestyrelsimi pilersaarut akuersissutigineqartoq ineritilluarneqassaaq.

Savaateqarfinni takornarialerinikkut inerisaaniarneq kommunimit ISG peqatigalugu annertuumik tapersersorneqassaaq, periarfissat aallaavigalugit inerisaqqinnikkut.

Nunat eqqissisimatitannngortitat nalilersoqqissaarneqassapput, takornariaqarnermilu atorneqarsinnaaneri siunertaassalluni.

Aasaanerani nunat savanut neriniartitsiviusartut aatsitassarsiorfissatut periarfissaatillugit misissuiffigineqartarnerat piivillugu peerneqartariaqarpoq, Naalakkersuisut peqatigalugit.

Uumasuuteqarnermik nunalerinermillu qitiusumik oqartussaaffiup Narsami kateriffeqalernissaa anguniarneqassaaq.

Piniarnermiut nakkutilliisoq Naalakkersuisut peqatigalugit Kommune Kujalleri pilersissavarput.

Qinigaaffimmi Kommune Kujalleri umimmanniarsinnaaneq pisinnaanersoq nalilersuiffigineqassaaq.

Inuussutissarsiortut aallartisartullu ikorfartorniarlugit kommunemi ISG peqatigalugu Start-Up aningaasalersorneqartalissaaq.

12. Sulisinnaangorsaaqqinneq:

Inatsisit atuuttut aallaavigalugit, pisinnaatitaaffiillu innarlernagit inerisaasinnaaneq qulaajarneqassaaq, sulisussaaleqilertarneq annikinnerpaaffissaaniitilerlugu.

Qaqortumi "Qisuk" pilersinneqaqqissaaq.

13. Aalisarneq:

Tunisassiorfiit Naalakkersuisullu qanimut suleqatigalugit aalisartunut killilersuinngitsumik tunisassiorfeqarnissaaq anguniarneqassaaq.

Aalisartut siuarsarnissaminnut periarfissarsiuunneqassapput Innovation South Greenland suleqatigalugu, soorlu angallatinik anginerumaanik pisiniarsinnaanermut Naalakkersuisut peqatigalugit attartortitsivimmik pilersitsinikkut.

Kangerlunni raajarniarnissamik ammaassinissaaq Naalakkersuisut peqatigalugit piviusunngortinniarneqassaaq.

Kommunip imartaani titarnerup kujammut sammisup avammut illuartinnissaa Naalakkersuisut peqatigalugit suliarineqassaaq.

Kujataata imartaani aalisarneqartut kommunetsinnut tunineqartalernissaat aqqutissiuunneqartariaqarput.

14. Narsarsuup siunissaa:

Qaqortumi mittarfiup pilersinneqarnissaaq utaqqinagu, Narsarsuup qanoq siunissami atorneqarnissaaq pineqartut peqatigalugit ingerlanneqassaaq. Maannamut suliat ingerlareersut Naalakkersuisut peqatigalugit pingaartillugillu nangeqqinneqassapput.

Kommune Kujalleq silaannakkut avammut attaveqartuassasoq qulakkerneqassaaq, ukiorlu kaajallallugu timmisartuussisinnaasunik ujartuisoqassalluni.

Narsarsuarmi akunnittarfiup nutarterneqarnissaa Naalackersuisunut suliakkiissutigineqassaaq.

Sikublokkip Narsarsuarmi pilersinneqarnissaa aqqutissiuunneqassaaq.

15. Avatangiisit, eqqaaveqarneq eqqagassallu:

Inoqarfinni tamani eqqiluisaarnikkut periarfissat nutarterneqassapput.

Ukiut tamaasa saviminikunik katersineq aningaasaliiffigineqartassaaq, savaateqarfinni nunaqarfinnilu nungunnissaasa tungaannut.

Kangerluit tulleriarlugit aqqissuussamik nammineq kajumissutsimik peqataaffigineqartumik salinneqartassapput, minnerunngitsumik plastikkinik mingutsitsineq aamma eqqarsaatigalugu.

Ukiut tamaasa upernaakkut illoqarfiit nunaqarfiillu salinneqartassapput. Talittarfinni – piniartut talittarfiini saliineq annertoq ingerlanneqartassaaq.

Biilit angallatillu atorneqanngitsut peerneqartassapput, piginnittui susassaqtullu allat peqatigalugit. Pigineqanngitsutut nalunaarsukkat kommunip akisussaaffigisaanik katersorneqartassapput, isumannaatsumillu sumut eqqarneqartarnissaat nalilersorneqartassaaq.

Batteriikunik, qulliit pærikuinik assigisaannillu eqqaavinnik pilersitsisoqassaaq.

16. Aqquuserngit:

Kommune Kujallermi illoqarfinni aqquuserngit tulleriarlugit asfalterneqassapput.

Savaateqarfiit illoqarfiillu akornanni aqquuserniornerit ataatsimut isigalugit pilersaaruserneqassapput, takornariaqarnermut aamma narsaatini naatitaateqarnermut iluaqutissanngorlugit.

Narsarsuup kuaata ikaartarfissaa qinigaaffiup nutaap ingerlanerani pilersinneqassaaq, Qajiitanullu aqqutissaaq ikaartarfillu ingerlanneqartoq nangillugu naammassineqassalluni.

17. Errorsisarfiit:

Nanortalimmi errorsisarfik pilersinneqassaaq.

18. Anartarfiit:

2030-mi angerlarsimaffiit tamarmik kuuginnartunik imaluunniit ikuallattakkanik anartarfilersorneqarsimassapput.

19. Imeqarneq:

2030-mi Kommune Kujallermi angerlarsimaffiit tamarmik kuuginnartumik imeqalersimanissaat sulissutigineqassaaq.

20. Kommunenit tamanit aalanerpaaniarpugut

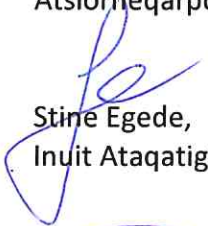
Inuup peqqissusaa pingaarutilissuuvoq, ilaqtariit nukittuut peqqinnerusullu kommunenitsinni aalanerunissaat kommunemit kaammattorumallugit, meeqqerivinni, atuarfeqarfinni, utoqqaallu illuini pilersaarusiortoqassaaq, nunarsuarmi 2030-imi aalanerunissaq anguniarlugu suliniutillit peqatigalugit.

21. Aatsitassat

Aatsitassarsiorneq mingutsitsinermik kingunipiluttussaangitsumillu siunertalik tikilluaqqarput Naggasiut

Isumaqatigiissut manna tunngavingalugu qinigaaffiup sinnerani ataatsimiititaliani suliasat tullerriaarneqarneri ataatsimiititaliat kiffaangissuseqarfigissavaat. Tunngaviusumik isumaqatigiissut manna qitiutillugu ataatsimiititaliani sulinerit ingerlanneqassapput.

Atsiorneqarpoq ulloq 19. juni 2023

Stine Egede,
Inuit Ataqtigiit.

Margrethe Thaarup Andersen,
Demokraatit.